

„Vot (glej) šuke francuske, kako nepripoznaet i oži-
daet (želi) milost majki božjej“ odgovori meni baba.

„No dobro, mamka, jaz šelma i šuka; ali povej mi,
to prosim, zakaj“ — velim jaz.

Baba viditi, da se jaz neljutim (jezim), odgovori mi
z zazmehovavnim obličjem, ki je izrazovalo jezo: „sliši
šelma francuzka! ti si naše vesi i Moskvu razoril, i to ti
nebulo dosta, zapalil palatu našega hetmana kozackago tu
blizo. Ti tražiš našu slavnu Rusiu, naše ljubimoe otečestvo,
pak misliš, da nebul šelma ni šuka, i ožidaes milost majki
božjej.“

„Mama stara! veš li, da bi te drug za take besede
umoril, pa zakaj meni tako grenko govoriš?“ — dém jaz.

„Umori me, šelma, ja ti boljsego mislit ni govorit ne-
mogu“ — veli baba.

„Mati! jaz sem pravoslavne vere kakor ti; Bog bo
tebe in tvoje otečestvo pokaral za take besede; jaz nisem
ne šuka ne šelma, ampak pravoslaven kristjan“ — rečem jaz.

„Možno ne bulo, no čataj Otčenaš i verovanie!“ — na-
daljuje baba.

Jaz molim te obé molitvi, baba pa, ki je bila zgolj
uhó, je začudena zijala, da po njeni misli Francoz (!) vé
njeno molitvo. Ko pa jaz doveršim molitvo, reče ona:

„Da li Bog znaet šelma poljska?“

„No mamica! tedej jaz še zdaj šelma poljska; pa nisem
ne Poljak“ — velim jaz.

„Vrag našega otečestva do smerti šelma, a bul ložni
kristian, a ne bul; no ti si Poljak.“

Ondaj rečem jaz: malo dalje od Poljskega je moje
otečestvo.“

„Vrag ti, vrag tvoje otečestvo“ — veli baba.

„Nekar, majka! vidiš kako ti ljubiš svoje otečestvo;
tako pa tudi jaz svoje“ — odgovorim jaz.

„Pak čto tu tražiš, čto napaziš jego?“ — zaverne
baba.

„Naš car terja tako, majka stara“ — velim jaz.

„Vaš car takaj, jako ti“ — pravi baba.

„No mamka! zdaj bo mir in mi prijatli vaši“ — rečem
jaz.

„To ne bulo; čto misliš šelma, da naš gosudar vam mir
dozvolit. Posmotri troško! ti budeš v Sibiriu stupal do
merzlega morja.“

„Hvala ti, mama! tudi do tukaj se sem utrudil; jaz raji
stupam k našemu jadranskemu morju, ne želim k merzlemu
vašemu“ — dém jaz.

„Nevidit šelma svoje otečestvo; i znaj: konec delo
krasit“ — veli baba.

„Da! Konec delo krasit“, pravi tudi naša poslovica, ali
mamka! „Bog deli srečo, baba pa deci jajca“ — odgo-
vorim jaz.

Glej! jaz sem se tersil pripraviti babo na bolje misli
do mene, pa zastonj. Še tisti večer so nas pognali Kozaki,
in mi smo se umikati začeli, in ravno v istem mestu je
malo manjkalo, da nisim bil v Sibirijo gnan; kajti so Ko-
zaki navalili v selo, in malo da nisem vjet bil. Baba je
prav govorila za hetmanovo palačo, pokehdob*) smo jo
ravno mi Horvati, — ali na povelje Napoleonovo pod na-
čelstvom generala Delzona zapalili. Žal mi je še danes po
oni krasni knigarnici, ki je v tisti palači prepala.

Kobe.

Odperto pismo

gosp. Antonu Janežiču v Celovcu.

Izselivši se 12. sept. iz Tersta sem še le 26. t. m. v
svoje sedajno prebivališče v Gradcu šop „Novic“ dobil,
med katerimi me je 74. list posebno razveselil z oznanilom,

*) Kajti, ker in pokehdob je med Belimi Krajci v rabi. Mi
Slovenci nismo tedaj tako revni z vezniki, kakor nekteri mislijo.

da bote ob novem letu lepoznanšk časopis izdavatí začeli.
Krasen je ta namen in priličen; pa dozdeva se mi vendar,
da lepoznanšk, samo slovensk časopis, ki se le dvakrat ob
mescu prikazati hoče, sadajnemu hrepenjenju za slovenskim
berilom zadostovati več ne more. Vsaki nemški mesečni ča-
sopis počiva na čverstejšem stopcu, ko ednak slovensk me-
sečnik; ne zato, ker je Nemcov več ko Slovincov, le za
to, ker nemška kniževnost vsaki dan toliko berila rodi, da
ob tem Nemeč na redko izdavanje svojega mesečnika prav
lahko čaka. Druga je pri nas; tudi mi bi radi vsaki dan
kaj slovenskega brali, pa naša kniževnost je jalova — pre-
beri „Novice“, potem se sopet pôsti, dokler drug list dobiš.
Časopis, kterege nameravate izdavatí, bi moral po takem
narmanje enkrat ob tjednu izhajati. Pa tudi to še ni za-
dosti. Slovenci želijo tudi berila v unajnih narečjih, po-
sebnó se ta želja po jugoslovenskem (ilirskem) povsod
razodeva.

O vsem tem bi ne bil besedice čerhnil, ako bi me tu-
kajšni mladi Slovenci ne nagovarjali, da bi jaz ob novem
letu v Gradcu lepoznanšk list izdaval. Predložili so mi
celó njegovo osnovo. Ime bi mu bilo „Triglav“; izdajal
bi se vsak teden na celi poli v osminskem pregibu, pa
tako, da bi perva polovica pôle čisto slovenska, druga pa
kakor priloga, čisto ilirska bila, v katero bi se pogosto
lepše cvetlice tudi severnih Slavjanov vpletale. Cena bi mu
bila po pošti 5 fl. za leto. Ta časopis bi se bil 1. oktobra
naznaniti in razpisati imel; ako bi se do konca oktobra do-
volj prijateljev v frankiranih pismih (za zdaj brez naroč-
nine) za-nj oglasilo, bi se jim ob novem letu časopis
pošiljati začel. Druge pogodbe so ednake tistim, ktere ste
Vi v svojem „Glasniku“ obznanili.

Čednim željam streči, ktere so mi mladi rodoljubi raz-
odeli zastran takega časopisa, bi bilo moje narveče ve-
selje; pa moje zdravje je tako razderto, da mi drugo ne
ostane, ko želeti, da bi Vi ali kdo drug po tem načertu
svoj lepoznanški časopis vredoval. Prevdarite, kar sem Vam
predložil, in dajte kratko na znanje, ako se z mislijo zlá-
gate, ktero Vam je tù razodel

V Gradcu 27. septembra 1857.

J. Drobnič.

Novičar iz avstrijskih krajev.

Iz Železnikov 25. septembra. — Jesen se je pribli-
žala in prinesla nam svoje blagosti, pa tudi svojo hripavost.
Od obojega hočem častitim bravcom „Novic“ kaj povedati.
Hudo sušo, ktera je letos po Krajskem in tudi drugje
toliko škode naredila, smo, hvala Bogu pri nas, kar polja
zadene, le malo občutili. Manjkalo je sicer tukajšnim fu-
žinam in mlinom prav zlo vode, ker je suha zemlja vsako
kapljico dežja z nekako slastjo v svoje naročje sprejela,
plodila nam pa je zato ona tudi tako, da so popotniki, ki
so od dalječ v našo okolico prišli, enoglasno terdili, da
nikjer na Krajskem polja tako lepega niso vidili, kakor
tukaj. Kar pridelke zadeva, gré sadju letos pervenstvo;
od konca do kraja se je dobro sponeslo, da že zdavnej ne
tako. Marsikako nadlogo bo čez zimo potolažilo in odvernilo.
Enako sadju se je tudi prosó posebnó dobro obneslo; —
krompirja je tud precej, samo ljudje tožijo, da jim tù in
tam čern prihaja. Repa in turšica kažete srednje, zelje
slabo; — so ga večidel merčesi pojužnali. Ajda je cvetela
tako prijetno, kakor če bi jo bil vsako jutro nov bel sneg
opadil; rastla je skoz in skoz lepo in obeta dobro žetev.
Čbele so se, kar jih je bilo na domači paši ostalo, naj-
bolje, ako ravno tudi le slabo, obnesle; kar so jih pa zunaj
doline na pašo dali, so malo drugač ko zanič. Toliko od
jesenskega blagra.

Po drugi strani pa prihaja od dné do dné, posebnó ob
jutrih in večerih čedalje bolj mraz; sv. Matevža dan smo
imeli pervo slano, ki pa vendar okoli nas ni kaj ajdi ško-
dovala. Dolgočasne megle so že več jutrov branile soncu
razlivati svoje prijetne žarke na hladno zemljo; livade in

gojzdi če dalje bolj rumenkljasti prihajajo, in tako grémo počasi zopet zimi nasprot. Da bi le še kaj dežja dobili, če ne, bo šlo mlinom in fužinam na zimo za vodo tesno. Ljudje z živinico vred so okoli nas zdravi.

Kakor smo brali v 74. listu „Novic“, bomo dobili po novem letu iz Celovca nov lepo-znanski list. Dobro došel! Če se bo to osnovalo, bi svetoval tudi jez, in sicer: naj bi slavne „Novice“, ki so že tako priljubljene slovenskemu narodu, se še nekoliko raztegnile, to je, na trikratno izhajanje na teden pomnožile. Perva polovica slednjega lista naj bi bila odkazana poljedelstvu, domačemu gospodarstvu in obertni, druga pa edino lepoznanstvu. Morebiti bi bilo tudi to marsikateremu všeč, vendar pa ne daj Bog, da bi mi kdo to kaj zameril; razodel sem svoje misli le memo gredé. — Z Bogom!

Iz Kanala pri Soči na Goriškem 26. sept. — V tem, ko je suša druge kraje silno pritiskala in ko so polja družih dežel dežja gladovale, je nas vsaki teden sicer šumeči in večkrat tudi žugajoči dež razveselil in naše polja poredoma hladil in zalival, tako, da so bile zmirej kot v narlepši pomladi zelene. Zatega voljo smotudi, hvala Bogu! veliko belega žita našli in namerili. Tudi jesenski pridelki lepo kažejo; še celó krompirja smo veliko nakopali. Za sadje smo tudi kak krajcar potegnili. Tudi vina pričakujemo še precej, če nas kaka pozna nevihta kot lani pred večerom sv. Mihela ne zadene. — Zraven tega Vam ne morem zamolčati še nekega drugega veselja, ki smo ga te dni doživeli. Bila je namreč pri nas, kakor narnovejše postave lanskega leta ukazujejo, še le te dni 18. in 19. t. m. preskušnja naših vsakdanjih in nedeljskih učencov in učenk, v tri razrede razdeljenih; pokazalo je izpraševanje, da ne hodijo samo šole gladit, ker iz njih gladkih odgovorov se je vidilo, da so se celo leto dovelj trudili, oni in njih dva učenika. Hvala takima učenikoma, od katerih prvi je pokazal, da ne vživa zastoj imena izglednega učenika, ktero je pred štirimi leti dobil. V nedeljo, 20. t. m. je bilo potem, ko so v cerkvi zahvalno pésem zapeli, pervikrat pri nas slovesno obdarovanje naj pridniših šolarjev in šolaric, ktero slovesnost sta tudi naš blagorodni gospod predstojnik in njegova gospá s svojo pričijočnostjo povikšala.

Iz Tersta 30. septembra. — V našem mestu je blizo 70,000 tavžentov blaga nakupičenega in ga ni mogoče razposlati, ker nam je železnica še vedno zaperta za blago. To nam dela silno škodo, zlasti kar zadéva sadje južnih dežel, kteremu bi železnica najbolje teknila. Če nam železnica še dalje zaperta ostane, nas bo še bolj terlo, in to, ker smo že blizo zime, še bolj pa, ker so ob stari česti konje poprodali in je prevaževanje blaga na obéh straneh zaperto.

Iz Gorice. V našem kraju se je letina, zlasti kar žito in seno utiče, dobro obnesla. Tudi sadja ne manjka. Tudi vina nam je Bog še precej dal, in hvaležni smo mu, da tertna bolezen od leta do leta pojema. Svile smo dokaj pridelali in sploh je želéti, da bi več sadnega drévja in žlahnega tersja zasajevali, kakor tudi da bi se kmetijske šole množile in vsako leto raztave napravile. Samo turšica je slabo storila zavoljo prevelike suše. — Gospod Šolar, dosedanji profesor celjske gimnazije, je prestavljen na goriško gimnazijo.

Iz Ljubljane 2. oktobra. Vsled razpisa visocega c. k. deželnega poglavarstva se bo v Begnjah novo šolsko splotje zidalo. Prevdarjeni in poterjeni stroški za to znesejo 3319 fl. 24 kr.

Novičar iz raznih krajev.

Nj. c. k. apost. Veličanstvo, Cesar, so se v noči med 28. in 29. septembra iz Laksenburga odpeljali na Nemško v Vajmar, kjer so se 1. t. m. z rusovskim cesarjem sošli,

kteri je na svojem povratku iz Štutgarta se v unem mestu z našim cesarjem soznani želel. In tako so zginile černe megle s političnega obnebja, ktere so razni časnikarji v Štutgartu viditi si domišljevali. — V letu 1856 je bilo v celém cesarstvu 42,232 ljudi zavoljo hudodelstev zatoženih, kterih je bilo 23,349 v zaporu, 18,534 v prostem stanu sojenih; 349 jih je bilo nepríčejočih ali ubežnih, 1699 nekrivih izrečenih ali izpušenih, 5555 zavoljo pomanjkanja prepričb izpušenih, 39 v smert obsojenih, pa pomilostnjenih, 83 brez milosti v smert obsojenih, 21 za vse dni življenja, 306 čez 10 do 20 lét, 633 čez 5 do 10 lét, 4691 čez 1 do 5 lét, 4435 čez 6 mescov do 1 leta ječe, 1036 v ojster, 902 v prosti zapor, 86 v kazni z dnarji, 112 v tepenje obsojenih. Zavoljo hudodelstev obsojenih je bilo vsih skup 30,755. Zoper 179 je bilo sodno ravnanje vstavljeno, 278 jih je pred obsojenjem umerlo in 247 jih je pobegnilo pred kazensko ravnavo. Bil je leta 1856 med 1250 ljudmi 1 hudodelnik. — Avstrijskih finančnih stražnikov ni nič menj, kakor 24,715, zarés lepa armada, v kateri se večdel izsluženi vojaki nahajajo. — Kakor so razni časniki v shodu francozkega in ruskega cesarja v Štutgartu prenaglo marsikaj viditi si domišljevali, kar bi mir evropskih deržav in narodov kaliti utegnulo, tako naglo so se črni oblaki na političnem obnebj razkadili, ko se je razglasilo, da se bo deta naš in ruski cesar v Vajmarju sošla. Vse se raduje, da je gromoviti vihar tako naglo odšel, kakor je hotel priti, in da sije sopet jasno sonce upanja, da so se vse potovanja vladarjev rés iz namena zgodile, se vzajemno spraviti, občni mir, kterege vés svet rés potrebuje, vstanoviti in tako narodom srečo in blagor dati, po kterem že tako dolgo hrepené. Da sta se pa Napoleon in Aleksander ravno ta čas v Štutgartu sošla, se mora še morebiti največ temu pripisati, ker je virtemberski kralj 27. septembra svoj 86. dan rojstva obhajal, in je z rusovsko kakor francozko cesarsko rodovino v žlahti.

Tužna ženitva.

Narodna pesem.

Kaj se béli tam uz sinje morje?
Al je gruda spomladnega snéga,
Al so pene od sinjega mórja,
Al je golob iza jate ostal,
Al so bile v jaticah ovce?
Da je gruda snéga spomladnega,
Davno bi jo sonce raztopilo;
Da so pene od sinjega morja,
Davno bi jih morje raztiralo;
Da je golob iza jate ostal,
Davno bi se spomenil na jato;
Da so bile u jaticah ovce,
Davno bi je bil odagnal čoban:
Več je ostal Kovačević Peter,
Na sred Dolca, na sred Sadikovca,
Od udarcev Jurina Butorca.
K njemu bila dohajala Vila;
Bere bilje po gorici Vila,
Da bi njemu rane zacelila.
Al jji veli Kovačević Pero:
„Ne ber' bilja, ne gub' Vila, dneva;
Nego zovi pobratima mojga,
Pobratima Jurja Rokavina,
Da napiše listek knige bele,
Da jo pošlje majki i ljubici:
Majki pošlje, da me se nenada,
Ljubici pa, da se naj udaje,
Da se junak Pero je oženil
S černo zemljo i zeleno travo. Zapisal Kobe.

Popravek. V poslednjem Novičarji iz Ljubljane str. 312 v 7. verstí odzdolej je brati: ako bi mestne smeti takraj Ljubljanice se ne vozile na magistratovo gnojnišče.